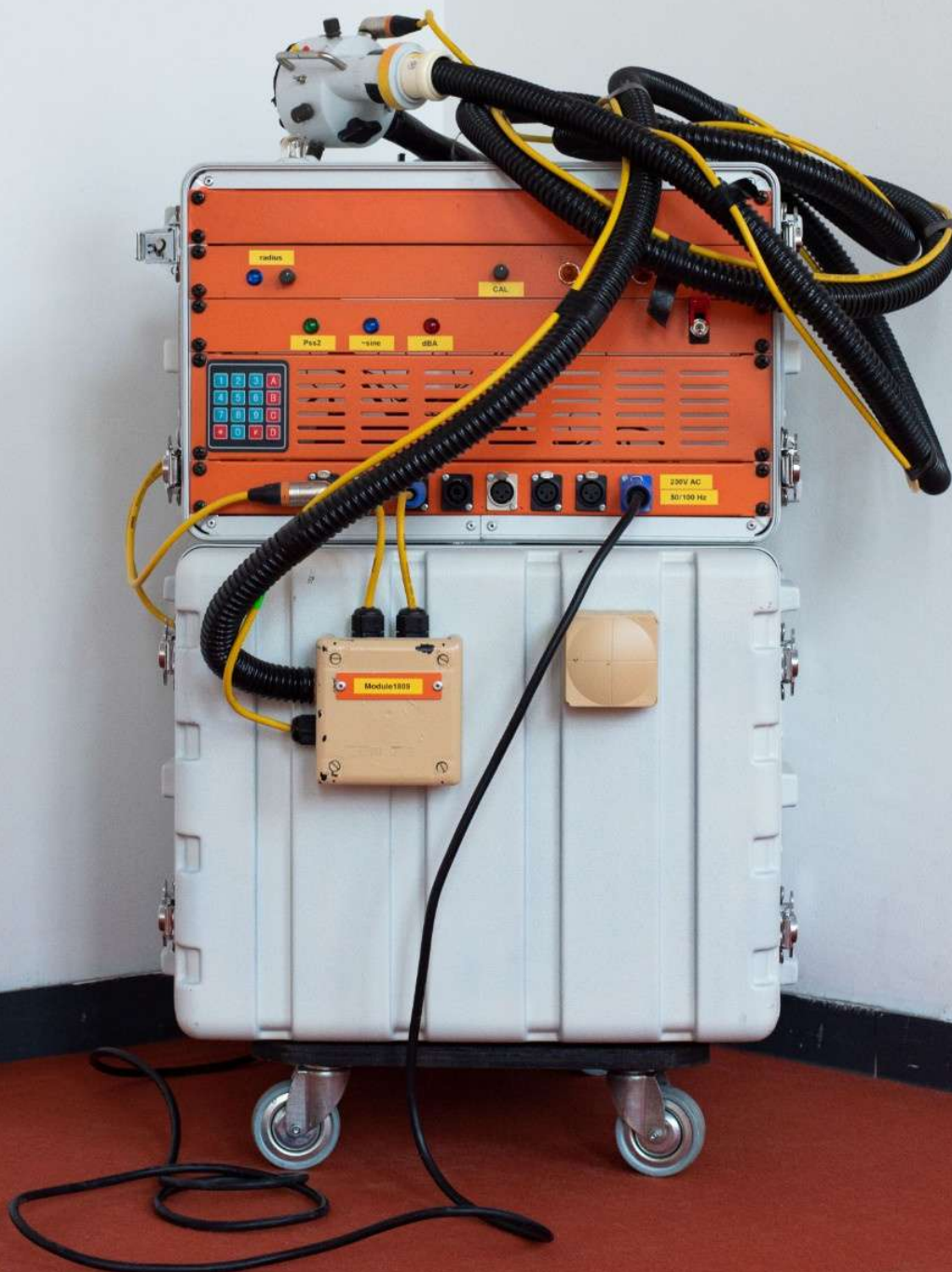

Fluisterbehang

Frederika Del Nero
Hanne Machielsen

Lesmap

Tristero

THEATER?

OP LOCATIE

THEATERCODES

TEKSTVOORSTELLING?

Enkele woorden om op
voorhand mee te geven
bij anderstalige kinderen

VOOR
DE
VOORSTELLING

WAT VERTELT
DE AFFICHE AL?

DE TITEL?

FLUISTERBEHANG

1/ Theater

We gaan met de klas kijken naar een theatervoorstelling, wat betekent dat?

- acteurs? doen alsof? verhaal? kijken? zaal? gordijnen? licht/spots? geluid/liedjes/dansen?
- Niet zoals in de bioscoop met popcorn en cola. Ook gsm's gaan af
- We luisteren aandachtig maar mogen ook reageren, lachen als we iets grappig vinden of klappen als het gedaan is. Maar niet heel het verhaal navertellen aan je buur want dan stoort je de anderen.

Deze voorstelling is niet in een theaterzaal, het is een **locatievoorstelling** in 't Schippershof in Menen.

We verzamelen aan de gevel van het huis.

adres: Rijselstraat 77, 8930 Menen

De voorstelling wordt gespeeld voor telkens 1 klas dus je ontmoet geen andere klassen van andere scholen.

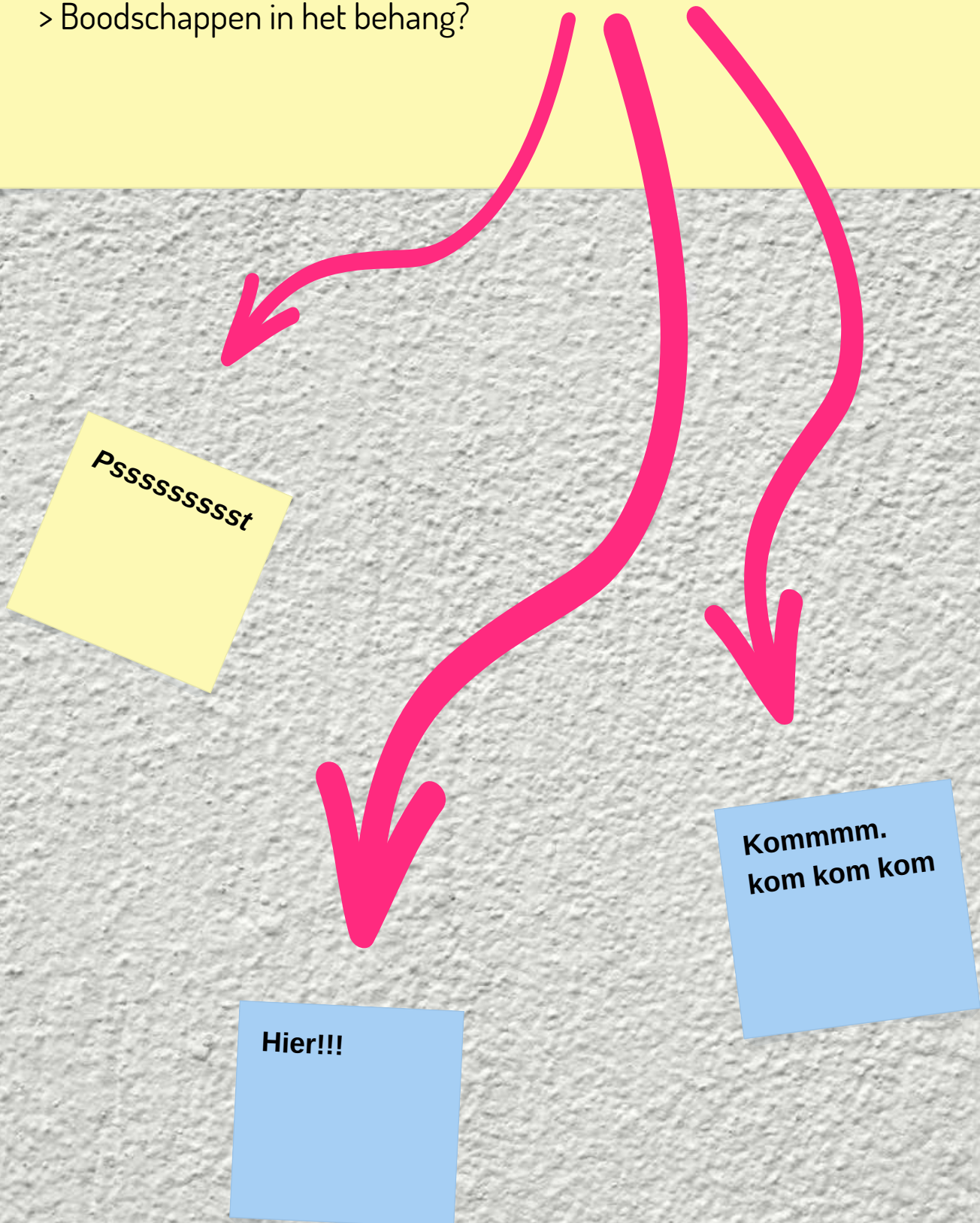
Het publiek, onze klas, blijft tijdens de voorstelling ook niet zitten op dezelfde stoel maar wandelt mee met de personages van verdiep naar verdiep.

De jassen worden opgehangen tijdens de voorstelling in het huis.

2/ De titel Fluisterbehang

Over wat zou deze voorstelling kunnen gaan, denk je?

- > Gefluister achter de muren? Stemmen uit de muren? Een geheim?
- > Boodschappen in het behang?

+ Affiche, wat vertelt dit beeld?

Wat zie je?

- > een machine? iemand die de machine tegen de muur houdt
- > blaadjes op de muur, post-its

Waar zou de machine voor kunnen dienen denk je?

- > iets onderzoeken? Wetenschap?
- > Geluiden / stemmen uit de muren halen?
- > iets opkuisen?

....

3/ Taal

In het huis zijn veel visuele elementen aangebracht en ook met geluid wordt een wereld opgeroepen, maar Fluisterbehang is toch vooral een tekstvoorstelling.

Bij kinderen die het Nederlands pas als tweede of derde taal hanteren zijn volgende woorden belangrijk voor de goede verstaanbaarheid van het stuk:

- moeras
- makelaar
- archeoloog
- kantoor
- rusthuis
- behang
- loodgieter
- serre

KLASBESPREKING

WAT HEB JE
GEZIEN?

WAT VOND JE?

HERINNERINGEN

ROUW

LOCATIETHEATER

EEN HUIS
MET VELE KAMERS

DECORS

INTERACTIEF

PERSONAGES

Bibi
Makelaar

Oma Sybille
Selim en Maria

De cicaden

NA DE VOORSTELLING

DOE-OPDRACHTEN

WAAR EN NIET WAAR

FANTASIE & FEITEN:

moeras
cicaden
insecten verdwijnen
MARIA SYBILLA MERIAN

DE MACHINE

geluiden uit het
verleden

INSECTEN

Niemand's
lievelingsdier?

Klasbespreking

INHOUD

Wat heb je gezien?

Kan je het verhaal navertellen?

In welke ruimtes zijn we geweest en wat gebeurde daar?

Kan je de personages omschrijven?

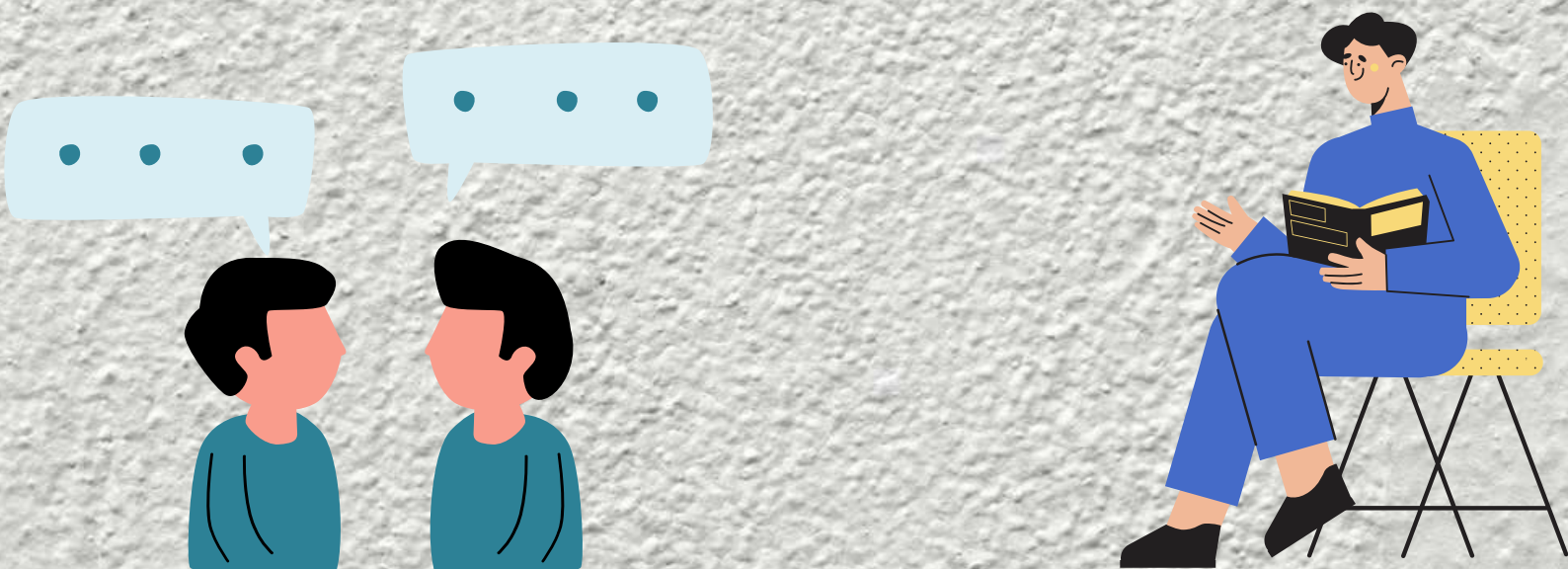
Wat willen de personages?

Wat waren belangrijke voorwerpen in het verhaal?

Welke geluiden hebben we gehoord?

Wat vond je ervan? Probeer niet gewoon goed of slecht te antwoorden maar vanuit wat je voelde/ervaarde en waarom.

Welk moment of wat vond je spannend / triest / saai / interessant / griezelig / leuk / grappig / mooi / verwarrend / moeilijk / lang / ontroerend ...

Klasbespreking DE KAMERS & DECORS

WIE MAAKTE DE
VOORSTELLING?

ER ZIJN VEEL MEER
MENSEN BETROKKEN DAN
JE DENKT:

Tekst Frederika Del Nero en Hanne Machielsen

Spel Frederika Del Nero & Leila Benchorf, vervanging van Hanne Machielsen

Stemmen audio Mesut Arslan, Eurudike De Beul & Octavia De Buysscher

Sound design & techniek Jonathan Cant

Extern oog / dramaturgisch advies Cédric Coomans, Youri Dirkx & Peter Vandenbempt

Stage regie Damla Cengiz

Scenografie Amber Vandenhoeck

Constructie decor Janneke Hertogs & Jan Van Rosendaal

Ontwerp & constructie apparaat Christiaan Mariman

Kostuums Jana Roos

Foto's Yuni Mahieu

Productie Tristero

Coproductie Perpodium Taxshelter van de Belgische overheid

Met de steun van Schoolpodium Noord & Bronks

Met dank aan De Kriekelaar

Naar een origineel concept van Arno Boey, Cédric Coomans, Youri Dirkx, Hanne Machielsen, Yelena Schmitz en Peter Vandenbempt

! We spelen de voorstelling twee of drie keer per dag. De twee actrices, Frederika en Hanne, wisselen daarom van rol. Soms spelen ze Bibi, soms de makelaar.

Het gezelschap Tristero maakte samen met een aantal geluidsartiesten Fluisterbehang voor volwassenen in 2022 in hun huis in Schaarbeek, Brussel.

Hanne en Frederika kregen de opdracht de machine en het huis te gebruiken voor een nieuwe Fluisterbehang, dit keer voor kinderen. Het werd een nieuw verhaal.

Klasbespreking THEATER OP LOCATIE + INTERACTIEF

Dit was geen klassiek theaterstuk!

We waren niet in een theaterzaal, maar in 't Schippershof, nu een museum.

We bleven ook niet zitten op een stoel maar verhuisden mee met de personages van kamer naar kamer. We stonden of zaten soms zelf mee in het decor en mochten het hoofdpersonage helpen.

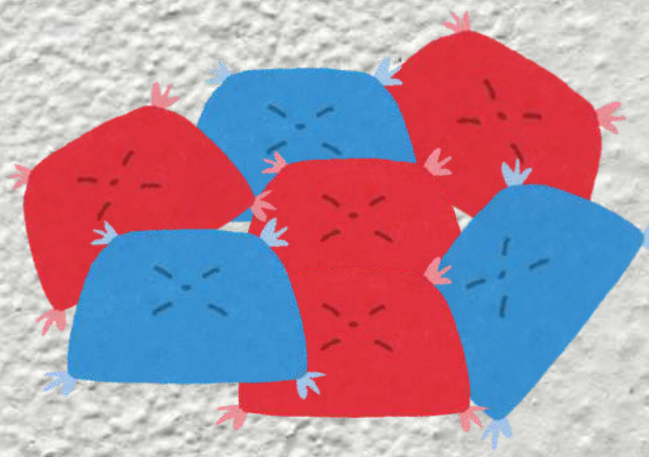
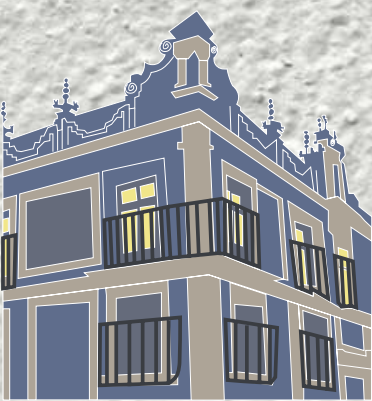
Op het einde zitten we op kussens op de grond in de serre om te luisteren.

We noemen dit een **locatievoorstelling**.

Hoe voelde dat?

Wat vond je van de locatie en van de verschillende ruimtes met verschillende decors?

Vond je het fijn om actief mee door het huis te wandelen en te helpen zoeken of blijf je toch liever zitten en stil luisteren naar een verhaal?

In het verhaal haalt de **machine** geluiden van het verleden uit de muren. Als jullie zo'n machine hadden waar zou je die dan willen gebruiken? Wat zou je echt eens zelf willen onderzoeken?

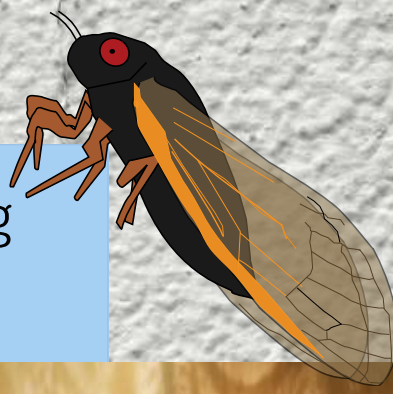

Wat zou je bij jullie in de klas horen bvb?

Of bij jou thuis?

Wat zou je kunnen horen van 5 jaar geleden en 50 jaar geleden of 5 miljoen jaar geleden.

Klasbespreking de personages

Bibi

JOB: de geluidsarcheoloog

KARAKTER:

KLEDIJ:

WAT WIL ZE:

WAT GEBEURT ER MET HAAR?

Makelaar

JOB: werkt voor een firma die
woonhuizen ombouwt tot
kantoren, ze doet de verkoop

KARAKTER:

KLEDIJ:

WAT WIL ZE:

WAT GEBEURT ER MET HAAR?

Waren er nog personages?

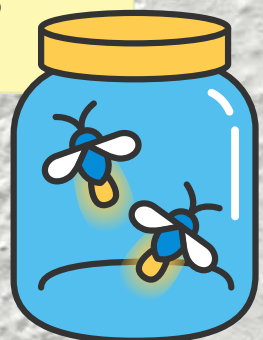
Jawel al hoor je die enkel `via audio uit de muur en/of uit de telefoon.

- Maria die zingt
- Selim die het systeem uitlegt
- Oma Sybil, de oma van Bibi

Hoe zien deze personages er uit in jouw hoofd?

En! De cicaden! Wat weet je hier nog over?

Hoe reageer jij op insecten. Grijp je zoals de makelaar direct naar een spuitbus en vliegenmeppers. Of zou je eerder een spin bestuderen in een bokaal zoals Bibi? Vind je het belangrijk dat insecten goed kunnen leven? Hoe kunnen we beter samenleven met insecten?

In de voorstelling is de oma van Bibi een jaar geleden overleden. Bibi vindt het moeilijk om afscheid te nemen en heeft het gevoel dat ze nog iets moet afmaken.

Door de droom van haar oma te vervullen, kan ze het overheersende gevoel van verdriet transformeren naar mooie herinneringen, het verdriet krijgt een zilveren randje.

Het is goed met kinderen te praten over verlies en dood, hen bij het gebeuren te betrekken.

Dood en afscheid horen immers bij het leven.

Herinneringen en rouw

Bibi mist haar oma.

Mis jij ook iemand?

Heb je misschien een mooie herinnering aan die persoon die je wil vertellen?
Of is er een voorwerp of een geluid dat je doet denken aan die persoon?

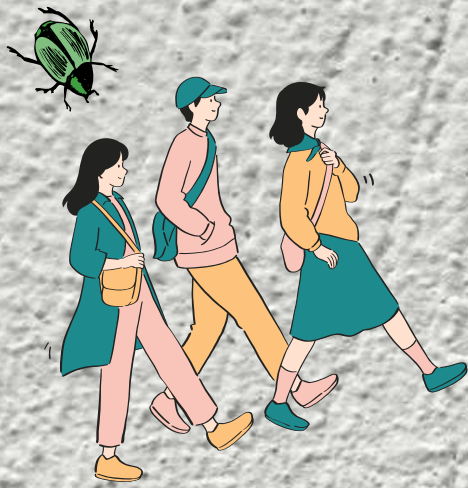

- **6- tot 9-jarigen** beseffen stilaan dat de dood **onomkeerbaar** is en dat ze zelf ook kunnen doodgaan. Ze kunnen zich daardoor onveilig voelen. Deze kinderen zijn nog sterk afhankelijk van hun omgeving. Laat ze voelen dat je nabij bent.
- **10- tot 12-jarigen** willen vaak bij het stervensproces en de begrafenis zijn. Soms beschermen ze anderen en onderdrukken ze hun eigen pijn en verdriet. Tieners hebben vaak **hulp nodig om hun gevoelens te uiten**.

“Het resultaat is niet: vergeten. Verdriet gaat een heel verder leven mee.”

Manu Keirse

Klinisch psycholoog

WAAR OF NIET
WAAR

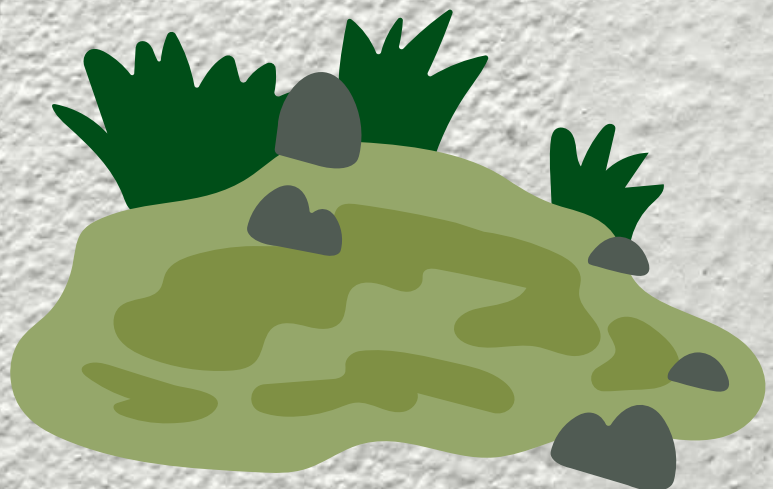
FANTASIE &
FEITEN

Het verhaal is helemaal uitgevonden dus fantasie maar de theatermakers gebruiken veel échte elementen.

Wat in de voorstelling is in het echt ook aan de hand?

- We lopen rond in een echt huis, nu een museum
- De stad Menen is voor een deel gebouwd op drassige moerasgrond
- Cicaden bestaan écht en 'zingen'
- Er is een soort Cicaden die maar 1 keer in de 200 jaar met duizenden tegelijk naar boven komt (in Amerika, niet hier)
- biodiversiteit: insecten zijn aan het uitsterven, zeker in de stad. Weinig mensen vinden dat belangrijk.
- Maria Sybilla Merian is een beroemde vrouwelijke wetenschapper die ons inspireerde om dit stuk te maken.

Cicaden

Cicaden bestaan echt!

Er zijn duizenden soorten cicaden, kleine insecten die vliegen en vaak ook geluid maken. De Cicaden waar de voorstelling over gaat leven in Amerika. Zij leven onder de grond. Daar eten ze sap van planten- en boomwortels.

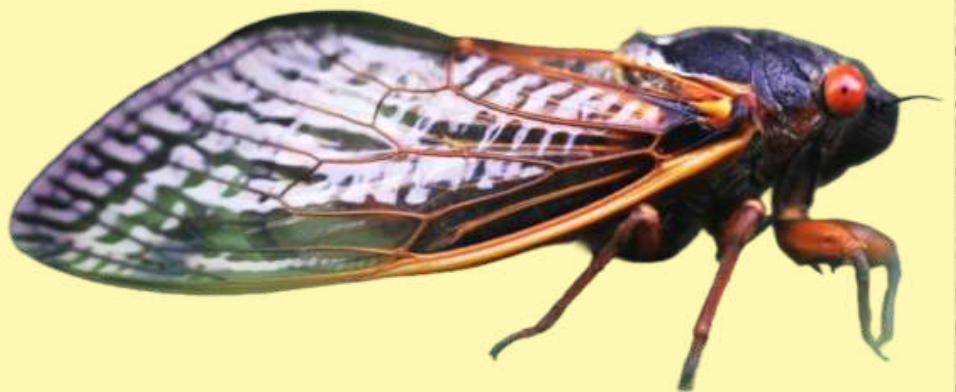
Eén keer in hun leven komen ze naar boven. Ze vliegen rond in parken en bossen op zoek naar een goede boom om op te rusten, een cocon te maken en zich te ontpoppen tot volwassen cicade.

Normaal komen ze naar boven in vrij kleine groepjes, per familie, om de beurt, afhankelijk van hun levenscyclus. Maar één keer om de 221 jaar vallen de levenscycli van verschillende families samen. Dat wil zeggen dat er duizenden cicaden tegelijk naar boven komen en dat zorgt voor een heus spektakel!

Nadat cicaden volwassen zijn geworden, zoeken ze een partner. Dat doen ze door te 'zingen' in koor, alle mannetjes tegelijk. In hun lijfje zitten plaatjes die ze kunnen laten trillen en dat maakt een soort zoemend geluid.

<https://www.youtube.com/shorts/YEth7oLqsyk?feature=share>

Beeld je maar eens in hoe dat klinkt als ze dat allemaal tegelijk doen!

Menen op moerasland, de leiemeers

Wat gebeurt er onder onze voeten?

Menen ontstond als nederzetting aan een doorwaadbare plaats in de Leie en wordt voor het eerst vermeld in 1087. De Leie is een ca. 190 km lange rivier die ontspringt in Lisbourg (Frankrijk), de grens vormt tussen Frankrijk en België (tussen Armentières en Menen), en via Kortrijk naar de monding in de Schelde te Gent stroomt. Bekend als de "Gouden Rivier" door de historische vlasindustrie, staat ze nu bekend om haar meanderende landschappen, schilderkunst, toerisme en pleziervaart. Vroeger liep de Leie dwars door het centrum van de stad Menen en konden schepen aanmeren waar nu CC De Steiger ligt. De oorspronkelijke naam van CC De Steiger is OC 't Ghelandt.

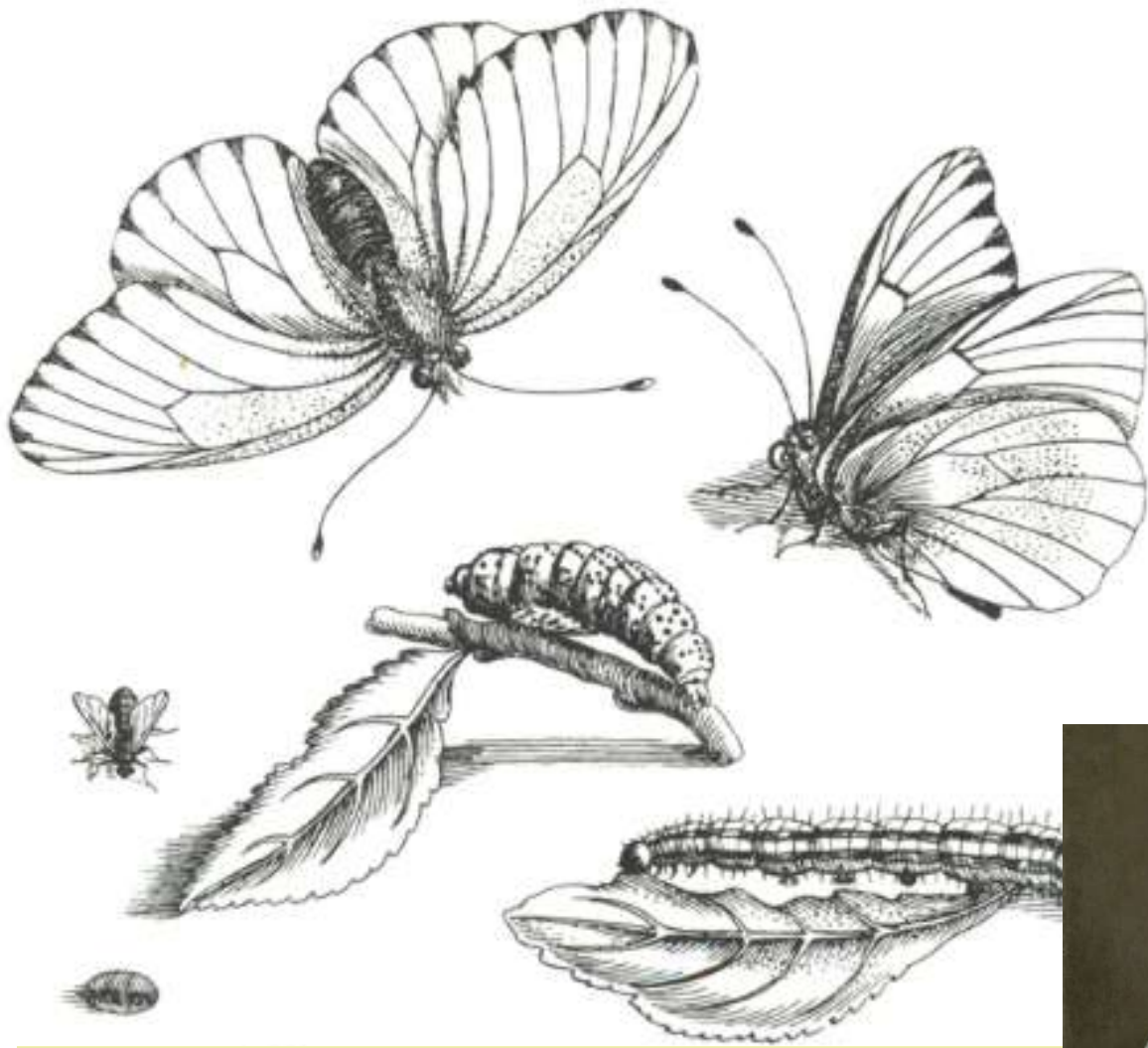
De Bassin

GERESTAUREERDE FOTO UIT 1908 (bron Menenvanvroeger.be)

In 1921 werd de Leie voor de eerste maal rechtgetrokken, waardoor schepen tot 300 ton Menen konden bereiken. De oude Leie met Bassin werd daarom in 1923 gedumpt van waar nu het OC is tot aan het Schippershof. Tot 1921 had Menen dus een binnenhaven, de "bassin" genoemd.

Reeds in de middeleeuwen was er op deze plaats al een soort 'verbreding' van de Leie. Deze plaats heette vroeger de "Waal" en wat verder richting Kortrijk was er nog een verbreding die "Achterwaal" heette. Het stuk weiland die daar naast lag, tussen de Leie en de Geluwebeek werd toen 't Ghelandt genaamd. Dit was een Leiemeers. Het woord meers betekent 'moeras' of 'drassig land'. Een meers duidt op laaggelegen, natte grond, die alleen geschikt was als weide- of hooiland. Wie dus goed heeft opgelet weet nu van waar de vroegere benaming van het OC ('t Ghelandt) komt en waarom de straat voor het OC nu de Waalvest heet. De bassin werd dus tot begin jaren 20 in gebruik genomen en daarna gedumpt. Daarmee werd voor het eerst in de geschiedenis van onze stad de originele loop van de Leie gewijzigd. Geen enkel schip zou nog ooit door het centrum varen. Tot waar nu het OC staat bleef de Leie nog bevaarbaar met nog een klein stukje haven over, vooral voor kolentransport. De sluizen die er waren werden afgebroken en er werden nieuwe sluizen gebouwd aan de nieuwe Sluizenkaai. Ondertussen zijn dat ook al oude sluizen geworden. De Oude Leie van aan het Schippershof tot aan het huidige zwembad bleef nog bestaan tot begin jaren 70.

Geef toe dat dit 113 jaar geleden wel een prachtig tafereel moet geweest zijn. Zoveel water, midden in de stad!

Maria Sibylla Merian

Een grote inspiratie voor de voorstelling was Maria Sibylla Merian.

Zij was een heel belangrijke wetenschapper en kunstenaar.

Ze werd geboren in de zeventiende eeuw, in 1646. Dat is bijna 400 jaar geleden!

Maria Sybilla was al fan van insecten toen ze dertien jaar oud was.

Ze bekeek en tekende planten en dieren. Vooral rupsen en vlinders. Toen ze wat ouder werd, begon ze hen echt te bestuderen. Mensen in het Westen* dachten toen nog dat rupsen uit de modder kwamen. Maar Maria Sybilla ontdekte dat ze geboren worden uit een eitje, zich dan in een cocon verstoppen en daar na een tijdje uitkomen als vlinder. We noemen dat een metamorfose: als een insect zich omtovert tot een helemaal andere vorm.

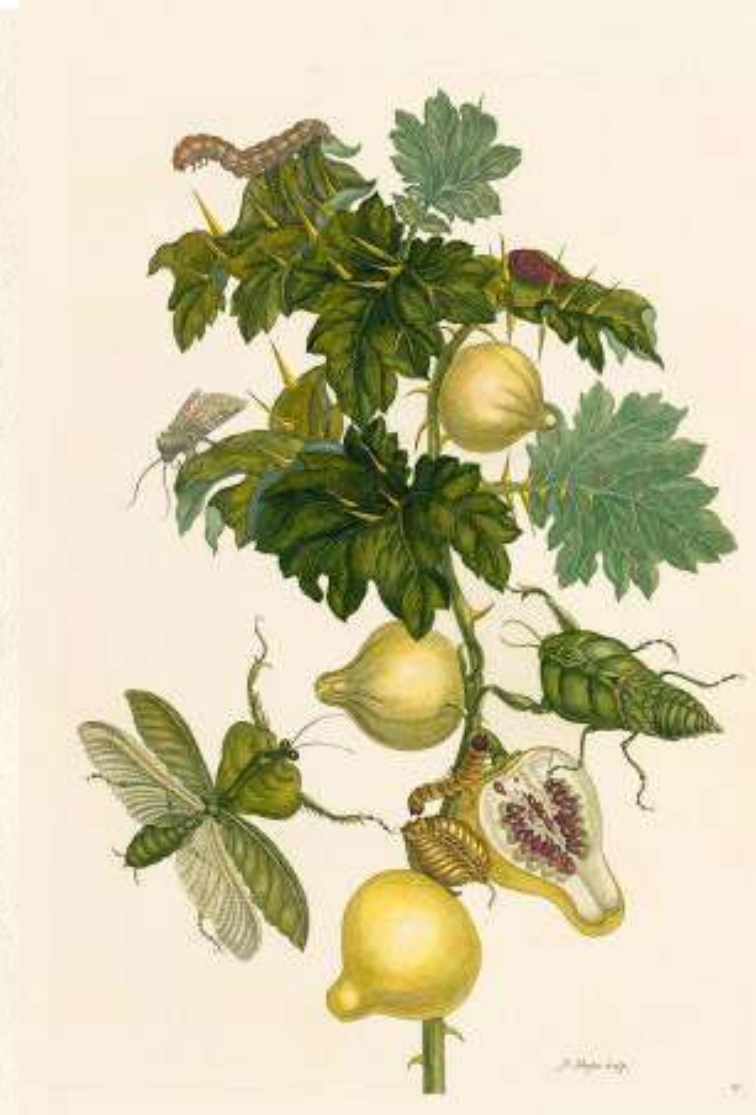
*In China wisten ze dit al langer door de grote aanwezigheid van de zijderups in hun cultuur

Maria Sibylla tekende alles wat ze ontdekte over planten en insecten en maakte een prachtig boek: *Metamorfoses* (1707). Het boek werd heel belangrijk voor iedereen die de natuur bestudeert. Dat is best bijzonder voor een vrouw die in die tijd leefde: bijna alle wetenschappers, onderzoekers, schrijvers en kunstenaars waren toen mannen. Haar tekeningen en schilderijen zijn heel mooi en kleurrijk. Er zijn er een paar te zien in de voorstelling, heb jij ze gezien?

VRAAG: Twee personages in Fluisterbehang zijn vernoemd naar deze bijzondere wetenschapper. Weten jullie wie?

De oma van Bibi heet Sibylle en haar vriendin die zo mooi zingt heet Maria!

Het beroemde boek van Maria Sibylla Merian kan je hier volledig inkijken:

<https://www.kb.nl/en/discover-admire/masterpieces/metamorphosis-surinaamsche-insecten>

INSECTEN

Niemand's lievelingsdier?

In de middeleeuwen werden insecten gezien als beesten van de duivel. Ook vandaag blijven ze niet populair. Toch zijn ze ook voor ons nuttig en belangrijk. Kan je voorbeelden geven?

<https://www.detuinoptafel.com/3-nuttige-insecten/>

<https://www.libelle.be/nest/nuttige-insecten/>

De bij => Zorgt voorhoning en bestuiving! Zonder bijen geen oogst.

Al onze groenten en fruit groeien uit bloesems die eerst werden bezocht door bijen of andere bestuivende insecten.

De wesp

Wespen hebben in het algemeen een slechte reputatie. Zeker tijdens warme zomerdagen wanneer de zoete ijsjes worden bovengehaald. Ondanks hun soms opdringerige gedrag, zijn wespen heel erg nuttig voor onze natuur. Om de larven in het wespennest te voeden, gaan wespen op insectenjacht. Zo verlossen ze ons van heel wat andere 'vervelende' insecten zoals vliegen, muggen en dazen. Een gemiddeld wespennest eet tot zo'n 10 à 20 kilogram insecten per jaar. Daarbovenop zijn wespen ook bestuivers. Volwassen wespen eten geen insecten maar zijn verzot op suiker zoals nectar. Bij de jacht naar nectar nemen ze stuifmeel mee van plant tot plant. Waar de bestuiving minder effectief is dan die van bijen en hommels, vervullen ze toch een waardevolle rol. Zo wordt bijvoorbeeld de zeldzame orchidee de brede wespenorchis bestoven door wespen.

Naast muggenvangers en bestuivers vormen wespen ook een belangrijke voedselbron voor heel wat andere dieren. Zo lusten verschillende vogels waaronder de gierzwaluw, de wespendif en de grauwe vliegenvanger graag een wesp. Maar ook kikkers, spinnen en andere insecten zoals libellen doen zich graag tegoed aan een stekelige maaltijd.

Denk dus de volgende keer tweemaal na wanneer je de meesmullende wesp van je ijsje vervloekt!

bron: <https://velt.nu/nieuws/het-nut-van-de-wesp>

Oorwormen

Ook oorwormen smullen maar al te graag van insecteneieren. Ze worden bovendien ook vaak ingezet als luizenverdelger in de fruitteelt.

Kevers

De meeste kevers staan erom bekend planteneters te zijn en zien we dus liever niet in onze (moes)tuin. Toch zijn er ook heel wat nuttige soorten (onder meer roofkevers) die schadelijke insecten eten, zoals blad- en wolluizen, rupsen en zelfs naaktslakken. Een van de bekendste kevers is natuurlijk het **lieveheersbeestje**. Die heeft het voornamelijk gemunt op bladluizen.

De mug

Muggen zijn helaas niet direct nuttig voor mensen, maar wel voor andere dieren in de natuur. De volwassen rondvliegende muggen kunnen voedsel zijn voor vliegende dieren zoals vogels en vleermuizen. De larven, zeg maar de eitjes van muggen die in het water leven, worden gegeten door kikkervissen en salamanders.

Doe-opdracht

Kies een insect dat je leuk vindt en probeer het na te tekenen mét de plant waar het graag op zit. Of probeer een foto te maken van een insect mét de bloem erbij.

Maria Sybilla Merian tekende altijd de insecten samen met de specifieke planten waar ze vaak op zaten. Dit leverde een schat aan informatie op.

TIP Ga, om een insect te kiezen, kijken op www.waarnemingen.be
Klik op ontdek => waarnemingen
Filter op => insecten => foto's

Doe-opdracht

Insectenhotel

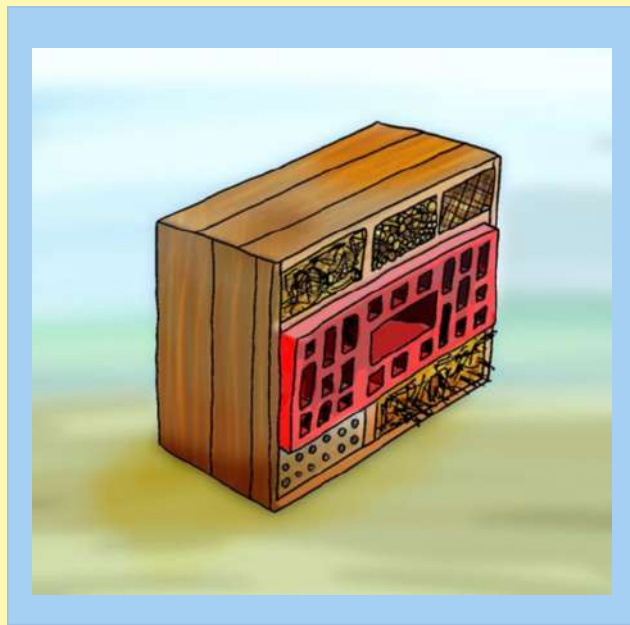

Insectenhotel

Insecten houden van warme, droge holletjes. Als het buiten koud wordt, gaan de dieren op zoek naar een plaats om te overwinteren. Je kan hen helpen door een **insectenhotel** te bouwen.

Benodigdheden:

- houten fruitkistje
- vochtbestendige klei
- holle rietstengels of bamboestokjes
- takken
- grote gedroogde bladeren
- meetlat
- schaar

stappenplan:

1. Bedek de binnenkant van het houten frame van het houten fruitkistje met een dikke laag klei.
2. Meet de breedte van je fruitkistje en knip alle rietstengels, bamboestokjes en takken op die maat. Maak rolletjes van de bladeren.
3. Leg een rij takken onderaan in de kist en duw vast in de klei. Leg daarop de holle bamboestokjes en rietstengels, opgerolde bladeren... Doe dit tot helemaal bovenaan, tot het fruitkistje (of: je hotel) vol zit.
4. Druk alle materialen goed aan, zodat alles stevig in de klei vastzit.
5. Laat de klei goed uitharden.